

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Vretaskolan
2024



Inledning

Vretaskolan är en F-3-skola med tillhörande fritidshem. På skolan finns även Östhammars kommuns anpassade grundskola placerad. Skolan består av totalt 210 elever och fritidshemmet av cirka 165 elever. Skolan är organiserad i fyra arbetslag. Skolans elevhälsoteam består av skolkurator, skolsköterska, speciallärare och specialpedagog. Skolan och fritidshemmet leds av en närvarande rektor på 100 % och en biträdande rektor på 70 %.

Planen omfattar Vretaskolans och fritidshemmets främjande, förebyggande och åtgärdande arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling under 2024 samt en utvärdering av föregående års plan. I planen räknas fritidshemmet in som en del av skolan och benämns inte fristående i det som är gemensamt för hela verksamheten.

Vision

På Vretaskolan ska alla elever och vuxna känna sig trygga. Vi skapar tillsammans en miljö där vi kan utvecklas och känna glädje och lust att lära oss nya saker. Vi utgår från ett demokratiskt förhållningssätt och visar respekt för allas lika värde. Vårt mål är att alla elever ska växa upp och formas till självständiga och trygga individer.

Lagstiftning

Diskriminering och trakasserier regleras i Diskrimineringslagen (2008:567) och kränkande behandling i Skollagen (2010:800). Arbetet tar utgångspunkt i FN:s konvention om barns rättigheter. Utrednings- och åtgärdsskyldighet föreligger för skolan vid kännedom eller påtalande av diskriminering och kränkande behandling. Om skolan inte vidtar skäliga åtgärder, brister i dokumentation eller om skolans plan inte lever upp till lagstiftningens krav, kan huvudman åläggas att betala skadestånd eller diskrimineringsersättning till utsatt elev.

Diskriminering

Diskriminering är enligt lagstiftning när skolan på osakliga grunder missgynnar eller negativt särbehandlar en elev kopplat till en eller flera diskrimineringsgrunder. Dessa grunder är kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder.

Trakasserier

Trakasserier är uppträdanden som kränker en elevs värdighet. För att klassas som trakasserier skall uppträdandet ha samband med en eller flera diskrimineringsgrunder. Trakasserier kan vara fysiska, verbala, psykosociala eller ske via texter och bilder. Såväl elever som skolpersonal kan göra sig skyldiga till trakasserier.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är i likhet med trakasserier, uppträdanden som kränker en elevs värdighet fysiskt, verbalt, psykosocialt eller genom texter och bilder. Skillnaden är att kränkande behandling inte kopplas till diskrimineringsgrunder. Såväl elever som skolpersonal kan göra sig skyldiga till kränkande behandling. Mobbning kan ses som en form av kränkande behandling, som innebär ett upprepat negativt beteende mot en elev.

Barnkonventionen – svensk lag

Barnkonventionen ger en definition av vilka rättigheter som borde gälla för alla barn i världen. Sverige ratificerade Barnkonventionen 1990 och 1 januari 2020 blev Barnkonventionen lag. Detta innebär att Barnkonventionen tas in i den nationella lagstiftningen. Den får därmed samma rättsliga status som andra nationella lagar. Artiklar i Barnkonventionen som är speciellt viktiga i arbetet för att förebygga kränkande behandling och diskriminering är Artikel 2: Rätten att inte diskrimineras utifrån ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, funktionsnedsättning, börd eller ställning i livet.

Skolans arbete

Skolans arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling kan beskrivas utifrån tre olika nivåer; främjande, förebyggande och åtgärdande.

Främjande arbete

Det främjande arbetet riktas mot alla elever utan förekommen anledning som en naturlig del i skolans verksamhet. Arbetet genomförs av alla vuxna på skolan och i alla möten med eleverna. Vretaskolan arbetar aktivt med en inkluderande lärmiljö för att alla elever ska kunna nå målen utifrån sina förutsättningar och behov. Tydlig struktur på skoldagen och gemensamma regler skapar bra förutsättningar för lärande och en lugn och trivsamt miljö. Med fokus på goda relationer mellan alla, både elever och personal, skapar vi trygghet och delaktighet. Utöver det dagliga arbetet genomförs gemensamma aktiviteter som exempelvis olika temaveckor, fadderdagar och traditioner vid högtider. På rasterna finns det alltid personal ute med eleverna. Det finns även planerade rastaktiviteter som leds av en vuxen.

Samplanering mellan skola och fritidshem skapar en röd tråd genom elevernas skoldag och bidrar till att stärka ett positivt klimat och goda relationer. På Vretaskolan finns även anpassad grundskola, vilket ger möjlighet till nära samverkan och att tillsammans arbeta utifrån olikheter och allas lika värde. Samverkan finns med externa aktörer för att kunna erbjuda eleverna besök på exempelvis Hälsoäventyret.

All personal får kontinuerlig vidareutbildning i syfte att fortsätta utveckla ett gemensamt förhållnings- och arbetssätt utifrån skolans värdegrund och främjande av likabehandling. Skolans plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling presenteras på klassråd, vårdnadshavarmöten, arbetsplatsträffar och vid introduktion av nyanställd personal.

Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet består av aktiva åtgärder för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det förebyggande arbetet görs i fyra steg.

1. Kartläggning/Undersökning av risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
2. Nulägesanalys av orsaker till risker.
3. Fastställande av mål och genomförande av åtgärder för att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt främjande av lika rättigheter och möjligheter.
4. Uppföljning och utvärdering av arbetet.

Åtgärdande arbete – Anmäla, utreda och åtgärda diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Med åtgärdande arbete menas hur och vem på skolan som ska agera vid misstanke eller påtalande av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. I Östhammars kommun finns en gemensam handlingsplan för det åtgärdande arbetet.

Vid misstanke eller påtalande föreligger en skyldighet att skyndsamt påbörja en utredning. I Östhammars kommun används det digitalt verktyget Draftit KB Process för att rapportera och utreda kränkande behandling i förskolor och skolor.

Vårdnadshavare uppmanas att ta kontakt med skolan vid misstanke om att någon av skolans elever blivit utsatt. Samtliga vuxna på skolan har ett ansvar för att uppmärksamma och arbeta mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Elevhälsan har en viktig roll som stödande och vägledande i arbetet.

Arbetsgång vid misstanke om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling:

- När personal får information om eller blir vittne till diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ingriper denne direkt för att bryta situationen och värna om de som är berörda.
- Vid misstänkt kränkning mellan elever samtalar personalen med de inblandade för att få reda på allas upplevelser av vad som hänt och vilka åtgärder som behövs. Om en personal misstänks ha kränkt en elev samtalar rektorn med de berörda.
- Personalen som ingripit upprättar en kränkingsanmälan och kontakter berörda vårdnadshavare. Genom anmälan informeras rektor samt huvudman om händelsen. Personalen informerar mentor och annan aktuell personal.
- Huvudman fattar beslut om huruvida ärendet, i och med de initiala åtgärderna, kan anses utrett eller om ärendet ska utredas vidare.
- Om ärendet ska utredas vidare utser rektor ansvarig för utredningen. När personal misstänks för kränkning av en elev är det dock alltid rektor som gör utredningen. Utredning, åtgärder och uppföljning dokumenteras i Draftit KB Process.

Ansvar och delaktighet

Elever

Elevernas delaktighet är av stor betydelse och anpassas efter ålder. Eleverna deltar aktivt i det främjande arbetet och är engagerade i de olika aktiviteterna. I det förebyggande arbetet svarar eleverna varje läsår på en trygghetsenkät samt deltar i trygghetsvandringar. Eleverna får ta del av kartläggningen och komma med förslag till det fortsatta arbetet.

I mentorssamtal och utvecklingssamtal samt vid olika hälso- och trivselsamtal med elevhälsan ges eleverna enskild möjlighet att prata om hur de upplever trivseln och tryggheten på skolan och att lämna synpunkter och förslag på åtgärder. Varje klass har regelbundna klassråd i syfte att främja delaktighet och inflytande. I elevrådet deltar sedan representanter från varje klass.

Skolpersonal

Arbetslagen träffas regelbundet för möjlighet till ett gemensamt främjande, förebyggande och åtgärdande arbete. Arbetslagen ansvarar för att planera och genomföra främjande aktiviteter. I det förebyggande arbetet bistår arbetslagen vid genomförande av kartläggning och är delaktiga i nulägesanalys, mål, genomförande av åtgärder och uppföljning. Skolans personal är tillsammans med eleverna under hela skoldagen och har ansvar att uppmärksamma och agera på risker och misstanke av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Mentor

Mentorn har en viktig roll i att vara en förebild och skapa struktur och trygghet för eleverna. Mentorn har ett nära samarbete med elever och vårdnadshavare för att tidigt uppmärksamma elevers behov av stöd. Mentorn samverkar med övrig skolpersonal i det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet.

Elevhälsan

Elevhälsan deltar i det dagliga värdegrundsarbetet och har ett nära samarbete med övrig personal på skolan. Elevhälsan bidrar med sin kompetens i arbetet med att skapa en god lärmiljö. Elevhälsan är delaktig i arbetet med att ta fram planen. Elevhälsan ansvarar bland annat för sammanställning av kartläggning, analys, mål, åtgärder och uppföljning som görs av eleverna och arbetslagen.

Skolledning

Skolledningen ansvarar för att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja elevers likabehandling och att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Rektor ansvarar för att det finns rutiner för arbetet och att det efterföljs av all skolpersonal. Rektor ansvarar för att planen upprätthålls, utvärderas och uppdateras årligen.

Kartläggning och nulägesanalys

Kartläggningen sker genom elevenkäter, arbete med trygghetskartor, genomgång av statistik gällande kränkingsanmälningar samt synpunkter och förslag som lämnats in. Vårdnadshavare ges möjlighet att vid vårdnadshavarmöten diskutera frågor som rör trygghet och skolans främjande, förebyggande och åtgärdande arbete. Vid behov erbjuds även enskilda möten. Eleverna får ta del av enkätsvar och diskutera arbetet i klasserna och i elevrådet. Arbetslagen analyserar kartläggningen och reflekterar över de observationer och samtal som sker i olika former med eleverna i det dagliga arbetet. Utifrån analysen väljs prioriterade förbättringsområden ut och mål och aktiviteter för det fortsatta arbetet fastställs.

Skolans nulägesanalys

Skolpersonalen upplever att det är en bra stämning på skolan. Eleverna ges stimulans, vägledning och stöd utifrån behov. Arbetet med en tillgänglig och inkluderande lärmiljö upplevs ha en god effekt på elevernas utveckling och hälsa och kommer att fortsätta som en del av det främjande arbetet. Vi arbetar fortlöpande med bemötande av andra för att alla elever ska trivas och känna sig trygga med varandra.

Det har i perioder varit svårt att genomföra organiserade rastaktiviteter på grund av fortsatt hög sjukfrånvaro hos personalen. Det har dock alltid varit rastvärdar ute tillsammans med eleverna. Det finns ett behov av att säkerställa att planerade aktiviteter kan ske för ökad struktur och främjande av trygghet och trivsel på rasterna. Under läsåret har eleverna varit delaktiga i olika inköp av lekredskap och de har visat ett stort engagemang.

De kränkingsanmälningar som inkommit handlar vanligen om situationer där elever vid främst raster eller förflyttningar haft svårt att hantera situationen och agerat ut verbalt eller fysiskt mot annan elev. Elever som har behov av stöd vid dessa tillfällen har uppmärksamats och anpassningar har gjorts.

Under föregående läsår utökades skolans lokaler med en paviljong där förskoleklass och årskurs 2 har sina klassrum. I paviljongen har även fritidshemmet all sin verksamhet. Undervisning av modersmål och SVA sker även i paviljongen. Trots utökningen är lokalerna fortfarande trånga. Det saknas grupprum och alla elever kan inte äta i matsalen utan några klasser får gå till den närliggande Vallonskolan för att äta lunch. Det finns viss oro för hur elevernas behov ska kunna tillgodoses framöver eftersom antalet elever på skolan beräknas vara fortsatt högt utifrån lokalernas kapacitet.

Elevernas åsikter och tankar

De flesta elever uppger att de känner sig trygga i skolan och att de har goda relationer till både vuxna och elever på skolan. 80–90 % av eleverna svarar positivt på frågor om trygghet på lektioner, raster, matsal och på skolgården. Eleverna uttrycker även en större trygghet på fritidshem. I arbetet med trygghetskartor framkommer det att en del elever känner oro vid möte av elever från Vallonskolan och att området som gränsar mot skolan känns otryggt. Ett arbete är genomfört med staket och ökad belysning för att öka tryggheten, vilket har medfört ett bättre resultat angående trygghet på skolgården. I kartläggningen framkommer det att eleverna uppger att de tycker att det är bra när det är tydligt och förutsägbart och när det finns tillgängliga och engagerade vuxna. Eleverna trivs i sina klassrum, de tycker att det är bra med ljudvila i matsalen och att det är roligt på skolgården. Eleverna lyfter upp att det är trångt i vissa klassrum och kapprum. De upplever det otrevligt med blött på golvet i kapprum och toaletter. En del elever känner oro för att låsa toalettdörren. De äldre eleverna beskriver låg trivsel i idrottshallens omklädningsrum både på grund av den fysiska miljön och att det kan vara bråkigt mellan eleverna. I klasserna lämnas flera förslag på hur miljön kan förbättras, vilket vi arbetar vidare med tillsammans.

Mål och uppföljning

Målen tas fram utifrån kartläggningar och den nulägesanalys som gjorts. Uppföljning av planens mål sker årligen och utifrån denna upprättas en ny plan. Ansvarig för detta är skolans rektor.

Prioriterade mål 2024

Mål

Alla elever ska ha en skolgång som präglas av trygghet och hälsa.

Åtgärder

- Fortbildning och handledning med fokus på bemötande.
- Ansvarig rastvärd och planerade rastaktiviteter.
- Rutiner och struktur i klassrummet. Alla klassrum ska ha likvärdig utrustning och planering med visuellt stöd.
- Struktur i matsalen, all personal ska vara goda förebilder och säkerställa en god matro.

Utfall

Skolpersonalen har ett strukturerat elevhälsoarbete och värdegrundsarbetet genomsyrar hela verksamheten. Fortbildning har skett i samband med studiedagar, APT och arbetslagsmöten. Handledning har skett i olika grupper utifrån behov. Det finns ett gemensamt förhållningssätt och gemensamma rutiner. Alla klassrum är likvärdigt utrustade. Eleverna har inte kunnat erbjudas rastaktiviteter i den omfattning som var avsedd vilket gör att arbetet kommer att fortsätta. Rastvärdarna strävar efter att vara närvarande och delaktiga i aktiviteter och försöker uppmuntra eleverna till lek och rörelse under raster. I matsalen har eleverna bestämda platser och ljudvila tillämpas. Personalen äter tillsammans med eleverna och finns med som stöd under lunchen. Personalen arbetar aktivt med främjande av trygghet och hälsa under hela skoldagen.

Mål

Alla elever ska ha en skolgång som präglas av studiero.

Åtgärder

- Tydligt ledarskap. Mentorerna och pedagogerna har ett förhållningssätt där elever vet vem som är ledaren.
- Lektionsstruktur, tillämpa "De sju frågorna". Alla elever ska veta svaren på frågorna: vad, var, med vem, hur länge, vad sker sedan och vad behöver jag.

Utfall

Skolpersonalen har i det systematiska förbättringsarbetet "Lyckas tillsammans" fördjupat sig i det pedagogiska ledarskapet. De har exempelvis arbetat med lektionsstruktur, vägledning och stimulans, vilket gynnar en lugn miljö med studiero.

Mål

Alla elever ska mötas av en inkluderande lärmiljö och få samma förutsättningar att nå målen oavsett behov.

Åtgärder

- Tillgänglig lärmiljö.

Utfall

En tillgänglig lärmiljö är grunden i skolans verksamhet. Det sker ett kontinuerligt arbete med att uppmärksamma elevers förutsättningar och behov samt tillämpning olika stödinsatser. Under året har en satsning gjorts på visuellt stöd. Utöver det visuella stöd som används ges skolpersonalen möjlighet att träna på och även använda tecken som stöd. På skolgården har det satts upp kommunikationstavlor och i korridoren kan alla ta del av "månadens tecken".

Prioriterade mål 2024


Nuläge/Behov	Mål	Åtgärd	Ansvar	Uppföljning
Normbrytande och utåtagerande beteende exempelvis fult språk och skrik påverkar trivseln och tryggheten negativt.	Eleverna ska trivas och känna sig trygga i alla möten och under hela skoldagen.	Uppmärksamma och ingripa vid beteenden och händelser som påverkar trivsel och trygghet negativt. Uppmuntra och stödja beteenden som främjar trivsel och trygghet. Regelbundet uppmärksamma och samtala om skolans trivselregler tillsammans med eleverna. Exempelvis genom att under en period arbeta aktivt med en regel i taget. Återkommande fadderverksamhet och gemensamma aktiviteter. Arbete och åtgärder via kränkingsanmälningar.	All personal Mentor Arbetslaget All personal	Juni och december

Nuläge/behov	Mål	Åtgärd	Ansvar	Uppföljning
Risk för otrygghet och utsatthet i samband med raster.	Ökad struktur kring raster. Eleverna ska ha tillgång till en variation av rastaktiviteter.	Rastvärdar ska röra sig över hela skolgården och uppmuntra till lek och rörelse. Rastvärdar ska sträva efter att vara delaktiga i aktiviteter tillsammans med eleverna. Planerade rastaktiviteter ska erbjudas. Eleverna ska ges	All personal	Juni och december


		möjlighet till delaktighet vid planering och genomförande.		
Trängsel och risk för otrygghet och utsatthet i kapprum, omklädningsrum och vid förflyttningar.	Ökad struktur i kapprum och vid förflyttningar. Sträva efter att minska antalet elever som uppehåller sig på ett begränsat område samtidigt.	Personal ska finnas med i kapprum, omklädningsrum, vid köer och förflyttningar. Några elever i taget går och klär på sig och lämnar sedan plats för nästa. Fortsätta med bestämda platser och turordning.	Mentor och klassresurser	Juni och december



Jag är en bra kompis som hjälper till och peppar.





Jag säger hej och är snälla mot alla.




Jag tar ansvar för min egen och andras studiero.


Så här gör vi på Vretaskolan






Jag turas om och låter alla vara med.






Jag lyssnar på andra och säger till om någon gör något dumt.







tillsammans



Jag hjälper till och hämtar en vuxen om det behövs.



glad



ÖSTHAMMARS
KOMMUN
010 77 12 40 1

Av Vretaskolans elever år 2023/2024